

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 92. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 21-го квітня 1936.

VOL. XLIV. No. 92. Jersey City, N. J., Tuesday, April 21, 1936.

THREE CENTS

СЕНАТОР ВІДКЛИКУЄТЬСЯ ДО МОЛОДІ ВИБРАТИ РУЗВЕЛТА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Норрис, відомий ліберал у сенаті, видав публичну заяву за новий вибір Рузвелта президентом Злучених Держав.

У своїй заяві сенатор взиває передовсім молодих людей, котрих виборчу силу він обчислює на 5 до 9 мільйонів голосів, вибрати президентом Рузвелта, котрого Норрис називає ідеальним лідером. **ГУБЕРНАТОР ЗАКРИВАЄ СТЕЙТ ДЛЯ „ЧУЖИХ“ РОБІТНИКІВ.**

ДЕНВЕР (Колорадо). — Губернатор цього стейту, Джансон, видав приказ не пускати до стейту безробітних та „чужих“ робітників.

Щоб виконати цей приказ, він завів щось у роді воєнного стану. На всіх дорогах, що ведуть у стейт, він установив національну гвардію, щоб не пускала в стейт безробітних і чужинців, себто не натуралізованих горожан.

Губернатор zorganizував для своєї кампанії уже багато великих підприємств.

Подібну акцію перевів ще цієї зими стейт Каліфорнія, що в лютому заклав свої границі для чужих безробітних.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК КОРАБЕЛЬНИХ ВАНТАЖНИКІВ.

САН ФРАНЦИСКО. — Страйк корабельних вантажників, що почався минулого тижня, поширюється. Через страйк 17 кораблів, що заїхали до порту, не можуть виладувати свого вантажу.

Власники пробували вже годитися з юнією, але переговори розбилися.

ГУБЕРНАТОР ЗА ЗАКОН ПРО СУСПІЛЬНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — Леман, губернатор ньюйорського стейту, демократ, виступив з радіовою промовою, в котрій домагався від републиканської більшості в стейтовій легіслятурі ухвалення закону про суспільне забезпечення.

ЗНОВ ПОВІТРЯНА КАТАСТРОФА.

ДЖАНСТАВН (Па). — У горах Алегені, яких 12 миль відсіла на схід, упав з повітря приватний літак Фредерика Гарві, одного із співвласників великого ресторанного ланцюха, що летів з Нью Йорку до Канзас Сіті.

У катастрофі згинув Гарві і його жінка. Свідки кажуть, що літак вибух у повітря.

ВІДГУК СПРАВИ ГАВІТМАНА.

БРУКЛІН (Нью Йорк). — Пол Вендел, усунений з адвокатської палати адвокат, що відбуває тепер в'язничну кару в стейтовій тюрмі в Трентоні, Нью Джерзі, показав тут ньюйорському прокураторові дім, у котрім, як він каже, його держали бранцем і заставили признатись до участі у викраденні й убивстві дитини Ліндберга.

Поліція арештувала й узяла на допит 6 людей, що жили в тому домі.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ПАЛІЙ ПІДПАЛИВ 5 ДОМІВ.

НЮ ЙОРК. — У дільниці Бронкс за одну ніч підпалено 5 домів. Пожар витнав з мешкань 20 родин. 7 осіб вийшли з пригоди з поважними попеченнями.

Супроти цього, що в кождім випадку вогонь підложено в той самий спосіб, поліція догадується, що тут мається до діла з божевільним палієм.

РАТУНКОВІ ЗАХОДИ В КОПАЛЬНІ ЗОЛОТА.

МУС РІВЕР (Нова Шотландія). — Ратунковому відділові, що пробує вратувати трох людей, прирваних обвалом землі в копальні золота, вдалося випустити до копальні руру, котрою дають приваленим повітря і поживу.

Привалені подали рурою вістку, що один з них уже помер.

ВИБУХ КІТЛА ПІД РЕСТОРАНОМ.

НЮ ЙОРК. — У суботу вночі вибух котел у пивниці під кафетерією Ректор під ч. 1627 Бродвей. У кафетерії було тоді коло 200 гостей. 50 з них вибух викинув угору. 7 треба було відставити до шпиталю.

ГАЗЕТИ НЕВДОВОЛЕНІ З СЕНАТСЬКОГО РОЗСЛІДУ.

ВАШИНГТОН. — Американське Товариство Газетних Редакторів видало публичну заяву проти конфіскації конгресом телеграм газетних власників до редакторів як проти порушення конституційних прав.

КОНГРЕСМЕН АРЕШТОВАНИЙ ЗА СКОРУ ІЗДУ ПО П'ЯНОМУ.

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Зьончек, демократ зі стейту Вашингтон, вибрався на їзду столицею Злучених Держав у своїм авті та їхав так скоро, що поліція його арештувала. На поліційній стації поліцей заперев'яв суддю, що Зьончек їхав зі швидкістю 70 миль на годину та був п'яний і суддя засудив його на 15 доларів кари.

ЩЕ ОДИН БАНДИТСЬКИЙ АРСЕНАЛ.

При арештуванні шайки 4 бандітів у дільниці Квінс у Нью Йорку поліція відкрила в домі справжній арсенал зброї, зложеної з машинного кріса, 8 револьверів та 500 ладунків амуніції.

РУМУНСЬКІ ВІДНОСИНИ.

Бесарабська преса пише, що в Четагя Альба та в інших місцевостях Бесарабії, де тепер голод, скарбові власті не хочуть згайдити податково-го натиску. Дійшло до того, що підмоги, які в цілій Румунії збирають для голодуючих у тих місцевостях, ідуть у більшості на заплачення залеглих податків. А люди гинуть з голоду. Бесарабські часописи сильно протестують проти таких румунських „порядків“.

АРЕШТУВАЛИ ЛЬВІВСЬКОГО КУПЦЯ ТА ЗАЛІЗНИЧНИКА.

До львівського купця Сіма Банка прийшов з заграниці транспорт кримських шкірок, ваги 110 кг. Банк, не хочачи платити мита, посилав не прийняв і відіслав її на давцелі. Заки посилку дійсно вислали з двірця, лежала вона в залізничній магазині. Вміщачі Сім Банк зробив подібну посилку, в якій вмістив 110 кг. крільчих шкірок і в порозумінні з залізничником Андрієм Цебулею вміщено її в тім же магазині в той цілі, щоб її зміняли за посилку з кримськими шкірками. Цю мажанацію своєчасно завважили й Банка та Цебулю арештували.

СПІЛЬНЕ САМОВБИВСТВО.

В одному з великих ставів в околиці французької місцевості Валь-д'Ажаль знайшли цими днями два трупи, що були пов'язані разом ремінем. Трупи вже розклалися. В кишені убрання одного з них знайшли листа, з якого виявилось, що мужчина називається Рішардот, мав 20 літ, та що він втпився разом зі своєю любов'ю, 30-літньою жінкою, яка була матір'ю 7 дітей. Дальше слідство устійнило, що дня 16 січня ц. р. вона вийшла зі свого дому і більше не вернулася. Рішардот не написав, чому вони відбирають собі життя.

НАФТОВИЙ РУРОТІГ З ГЕНУІ ДО МІЛЯНА.

Група італійських промишловців зложила італійському урядові свій проєкт вибудови великого нафтового руротату з порту Генуї до Міляна. В Міляні має бути вибудована велика рафінерія нафти, яка перетворюватиме зовсім усе річне запотребування нафти Італії, себто коло 2 мільйони тон. Гавові продукти, добуті при рафінерії нафти, використає Мілянська газівня.

ЗВИРОДНЛА МАТИ.

У Ланцуті арештували якусь Марію Чубу, котра призналася до того, що вдушила своїх трое дітей зараз по їх народженні. Вона насипала немовлятам піску до уст. Звиродилу матір відставили до суду в Ряшеві.

РОЗКИНУВ ГРОШІ ТА ВИКИНУВ ДИТИНУ І ЖІНКУ НА ВУЛИЦЮ.

З міста Вальпарайсо, Чіле, доносять про таку несамоовиту історію. Якийсь Дж. Філіпп, німець з походження, вийшов на балкон готелю і почав звідти виголосувати бесіду. На це зібралася товпа під готелем і Філіпп почав розкидати між товпу гроші. Як викинув на вулицю п'ять тисяч пезів (\$250), скопив свою жінку, що мешкала з ним у готелі, на силу притягнув її до балкону і викинув її на вулицю. Далі знов увійшов до покою, скопив свою донечку і теж кинув на вулицю на голову товпи. Зібрані під балконом дівчинку перехопили і вона не впала на вулицю та не була дуже поранена. Зате мати погубила на місці. Доконавши свого огидного вчинку, Філіпп сам кинувся з балкону на вулицю і важко поранився. Його занесли до шпиталю, де він за дві години помер.

МЕНОНІТИ ХОТЯТЬ ВЕРНУТИСЬ ДО КАНАДИ.

Перед десятьма роками певна кількість канадських менонітів вивандрувала з західної Канади до Мексика і там осіла. Тепер ті самі меноніти в числі вісім тисяч фермерських родин поробили заходи, щоб нїзад вернутись до Канади. Канаду вони залишили через те, що тамошній уряд не дав менонітам своєї згоди на відкриття німецьких шкіл у менонітських колоїніях.

З Квебеку доносять, що на днях до уряду провінції Квебеку зголосилася делегація менонітів з Мексика, які хотять осісти у провінції Квебек. Делегація просила, щоб квебекський уряд згодився на науку менонітських дітей у публичних школах по німецьки. Делегація ствердила, що вони рільники, які мало вживають машинерії, а рільничу працю виконують здебільша руками. Казали, що квебекський уряд при поселенні менонітів не буде мати багато клопотів і грошевих видатків. Одно, чого їм буде треба, це дороги в тих околицях, де вони поселяться би.

Покищо квебекський уряд не дав делегації ніякої відповіді. Відповідь дістануть аж після того, як кабінет міністрів цю справу розважить. Делегація побановила залишитись у Квебеку до вирішення справи провінційним урядом.

ЛІЦИТАЦІЯ БІБЛІОТЕКИ БАРТУ.

В Парижі відбулася ліцитація бібліотеки міністра Барту, що згинув підчас марсельського замаху на югославського короля Олександра. Ліцитація тривала три дні. Бібліотеку продали за 6,360,000 франків. В бібліотеці Барту було дуже багато рідких тепер книжок. Було там м. ін. 27 ненадрукованих досі поезій Анатолія Франса, люксове видання Макіявельського „Князя“, а особистою дедикацією Мусоліні для міністра Барту та багато інших дуже цінних стародруків і манускриптів.

ДЕРЖАВНА ПОЛІЦІЯ СТЕЖИТЬ ПУБЛИЧНИХ КУХОНЬ.

Комісія, яка заряджує публичною допомогою для саїтних безробітних у Вінніпегу, звернулася до доміняльного уряду по помір державної поліції в справі береження публичних ідалень, у яких домогава комісія кормить саїтних безробітних.

Допомогава комісія у своїм звіті подала, що безробітні навмисно нищать меблі ідалень, б'ють вікна, нищать стіни і брутално поводяться з ними, що їх обслуговує. Крім того безробітні, попоївши в публичних ідалнях, уладжують свої мітінги та організують страйки, тощо. Щоби припинити зловживання безробітних на публичній допомозі, показала потреба вислати до публичних ідалень державних поліцаїв.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ВИСТУПИ В ЧЕРНІВЦЯХ.

У чернівцькому університеті були цими днями протижидівські виступи. Їх причиною було те, що один жидівський студент побив по лиці професора Нікулеску, відомого зі своїх антижидівських переконань. Обурені студенти кинулися на того студента-жидів та сильно його побили, як теж побили при тій нагоді багатьох жидівських студентів. З університетського будинку перенеслися протижидівські демонстрації на вулицю й тревали кілька годин. Поліція арештувала багато осіб жидів та румунів.

ПЕС УРАТУВАВ РОДИНУ ВІД СМЕРТИ В ОГНІ.

Якийсь Ганраган привіз на літаку з Ред Лейк до Вінніпегу свого песика, щоб тут його лікувати від попарення. Той песик вратував Ганрагана і його рідню від смерти в горіщій домі. А було це так. Вночі, коли всі спали, песик скочив на ліжко Ганрагана та почав скавувати і лизати свого пана. Ганраган скинув з просоння пса з ліжка на підлогу. Колиж пес знов скочив на ліжко і почав скавувати, Ганраган зіскочив з ліжка і завважав, що його дім в огні. Він скоро побудив сплячих людей у тім домі. Всі в нічнім одінні повискакували на двір і в той спосіб вратувалися від певної загибелі.

ЗНАЧІННЯ МОРКВИ І ПОМІДОРІВ.

Морква і помідори скріплюють зір так, що людина може бачити краще вночі. До такого висновку прийшов д-р Марстон Т. Буджерт, професор органічної хемії в коломбієському університеті. Він каже, що в моркви та помідорах знаходиться багато вітаміну А, що допомагає людині бачити в темноті.

ФАЛЬШВНИК МОНЕТ.

У Лодзі арештували цими днями Юзефа Богачевського, сендека, як пишуть польські часописи, що мав при собі велику кількість фальшивого більйону. Слідство виявило, що Богачевський уже віддавна пускав в обіг фальшиві монети. Він походить з Коніна.

„РІДНА ШКОЛА“ ПРО ЖАХЛИВИЙ СТАН НАШОГО ШКІЛЬНИЦТВА

ЛЬВІВ. — Годовна Управа „Рідної Школи“ видала до українського громадянства нову відозву, в якій сказано, що ми є одинокий нарід на світі, що зі своїм шкільництвом не то не йде вперед, але, без огляду на зріст населення, постійно зменшує свій стан посідання на полі українського національного шкільництва на українських землях під Польщею. Крім того поверх пів мільона українських дітей не має змоги ходити взагалі до школи. Супроти цього спадають на „Рідну Школу“ спеціальні обов'язки ратунку української молоді. Щоб не то поширити діяльність цієї інституції, але тільки її вдержати, потрібно на цей рік 1,100,000 злотих.

ШЕВЧЕНКО В УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ЛЬВІВ. — В єдиній львівській міській школі з українською мовою навчання відбувся поранок в пам'ять 75-літніх роковин смерті Тараса Шевченка. Свято це описує „Діло“. І подає, що на сцені був бюст Шевченка, і то прикрашений, але ніде не видно було жовто-блакитної ленти. Були співи і деклямації. Але всі тексти були так штучно дібрані, що ніде не почулося слова „Україна“. Була і промова учня, основно попередньо перевірена вчителями. В тій промові чути було, що Шевченко навчає любити — тата, маму, всіх людей. Тільки про любов до України — ні слова Шевченко, говорив хлопчина, казав учитися. Але нічого про те, щоб „свого не цуратись“, щоб учитися про свій рідний край. Так, якби в заповітах і писаннях Шевченка не було ні словечка про цей „рідний край“.

До цього „свята“ треба додати, що дітям нічого не сказано, що це буде свято Шевченка. Не сказано їм прийти в святочнім одягу. Терціяни (поляки) остентаційно всюди викрикували по польськи. І до тих звичайних слуг — поляків, ніби в тій українській школі, як директор так і вчителі й ученики говорили тільки — по польськи. А між 600 школярами нема ні одної польської дитини! Всього цього вимагає польська шкільна влада, яка вважає школу як засіб для виховання молоді в польським дусі. Якщо де і донускається українська мова в школі, то тільки свідомо на те, щоб ще і при допомозі української мови заціплювати державний патріотизм.

Так виглядає польська політика в теперішніх „угодових“ часах!

ВЖЕ Й ГОГОЛЯ КОНФІСКУЮТЬ.

КОЛОМІЯ (Галичина). — Підчас ревізії в мешканні С. Кузьми забрано повість „Тарас Бульба“ в українському перекладі. Коломійський польський прокуратор рішив сконфіскувати цю книжку, додаючи в ній звнагу польського народу й підбурювання проти Польщі.

ЗВАЛЮЮТЬ ВСЕ НА „ВИВРОТОВЕ ЕЛЕМЕНТИ“.

ВАРШАВА (Польща). — Криваві розрухи в Кракові, а тепер у Львові довели до великого напруження в польській уряді. З цього приводу перервано поїзду польського прем'єра до Будапешту. Урядові комунікати далі не вияснюють кривавої демонстрації у Львові. Кажуть тільки, що їх спричинили комуністи й інші „вивротове елементи“. З кожним комунікатом збільшується число львівських жертв. Зпочатку подано, що були вбиті дві особи, потім збільшилося число до трох, а тепер уже до сімох. Заграничні кореспонденти подали відразу, що вбито у Львові 16 осіб.

АРАБИ ДАЛІ ПРОТИ ЖИДІВ.

ТЕЛЬ АВІВ (Палестина). — Протижидівський рух серед арабів, далі змагається. У відплату за вбиття двох арабів прийшло до нових протижидівських ексцесів на передмісттю Яфи, замешкалім самими жидами. Підчас арабської протижидівської демонстрації згинули 9 жидів і 2 араби, а 50 осіб тяжко побито.

ІТАЛІЙЦІ ДАЛІ ПОСУВАЮТЬСЯ.

АДІС АБАБА (Етіопія). — Мешканці міста присягли боронити його до останньої каплі крові. Етіопський цесар вівзав усе населення до боротьби з італійцями. Та все те не помагає проти тенків, літаків і трійливих газів, при допомозі яких італійська армія постійно посувається вперед. Надіються, що за кілька днів столиця Етіопії буде вже в італійських руках.

СОВЕТИ ПОКИЩО ЩЕ „БУРЖУАЗНІ“.

МОСКВА (Росія). — Советська преса дораджує комуністам бути терпеливими, бо годі так скоро перемінити Совети в комуністичну державу. Тому саме Совети мають ще покищо буржуазний характер. Але це переходова стадія. По ній буде знесена вся клясова нерівність і все буде так, як заповідає Сталін.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Edited by Editorial Committee.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
 of the A.C. of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 За оголошення редакція не відповідає.
 Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
 4-0807.
 За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
 З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
 Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Е. Онанський (Рим).

УКРАЇНА І СХІДНІ ГРАНИЦІ ЄВРОПИ

(Переклад інавгураційної промови, виголошеної 3-го квітня 1936 р. при відкритті курсів українознавства в Східному Королівському Інституті в Неаполі).

Українське мистецтво про-бувало розвиватися і тоді, як на зміну багатого бароко при-йшло елегантне рококо. Церк-ва св. Андрія в Києві, вибуду-вана італійцем Растреллі, та церква св. Петра і Павла в Ме-жигір'ї, вибудувана на кош-тового Кальнішевського, мо-жуть служити чудовими зразками українських будівель в стилі рококо. В перших двох переважають риси, ха-рактеристичні для західно-європейського рококо, в дру-гій — відчувається завжди сильніше пристосування уні-версального стилю до місце-вих національних форм.

І навіть штучний стиль, як „імперський“ („empire“), що панував в будинках україн-ської аристократії XVIII ст., знайшов зрозуміння й присто-сування в артистичній душі у-країнського народу. Урочисті портики з трьохкутними архи-травами, що спираються на солідні кам'яні чи муровані ко-лумни, були перенесені, зі зміною у відповідних пропор-ціях, в скромні дерев'яні буд-инки, де вони зробилися ти-повими українськими „ганка-ми“, прегарними зі своїми де-ревяними стовпцями й малим трикутним піддашком. Нічо-го подібного в Росії! Москов-ський нарід залишався завжди байдужим до аристократич-ні й інтелектуальних мод своєї аристократії і, замкнений в традиціоналізм своїх сіл, від-носився з недовірям до сма-ку міста, що було москов-ським тільки з імені, а на-справді представляло — з на-ціональної точки погляду — справжню мішанину нестра-них елементів, принесених хто зна звідки. Вистарчало, що-би революція зняла цю горіш-ню штучну плівку культури, і перед очима світу з'явилось не-підмальоване обличчя справж-ньої Азії. Спенглер мав рацію, коли писав у своїх „Вирішаль-них роках“: „Перемога боль-шевізму має своє історичне значіння, цілком відмінне від значіння соціал-політичного чи теоретично-господарсько-го. Азія відбирає назад Росію від Європи, до якої її був при-чилено Петро I... і українці — додамо ми.

Торкнувшись питання боль-шевізму, ми не можемо не спинитися над підкресленням величезної різниці, що її викла-дали український і москов-ський селянин у відношенні до теорії й практики москов-ського комунізму. Бо і ця різ-ниця знаходить своє глибоке коріння в рійній ментально-сти, — європейській першого, азійській — другого.

Український селянин — і са-ме в цьому виявляється його головна духовна відмінність від московського селянина — надає величезного значіння вартості особи, її індивіду-альним зусиллям, її творчій іні-ціативі; він воліє жити десь по-далі від інших і радо буде хату поза селом, бодай на са-мому полі. Тому ми бачимо в Україні стільки „хуторів“ (які відповідають більш-менш іта-лійським „факторіям“, північ-но-американським „фармам“, еспанським „фациндам“), ви-будованих у степу й оточених вишневими садками, оспівани-ми українськими поетами, по-чинаючи з великого Шевчен-ка і кінчаючи... на комуністі Хвильовому, який писав у своїх „Етюдах“: „Я, знаєте, на-лежу до того мистецького на-прямку, який сьогодні не в моді... Я, пробачте за вольте-ріяство, — я... романтик... Я до безумства люблю небо, тра-ву, зорі, задумливі вечори, ніж-ні осінні ранки, коли десь ле-жать огнені опері слухви, все те, чим пахне сумовитий край нашого строкатого жит-тя... І ще люблю я до безум-ства наші українські степи, де промчавалась синя буря грома-дянської баталії, люблю ви-шневі садки“ („садок вишневи-й коло хати“).

Ці слова Хвильового, одно-го з найбільших талантів укра-їнської совєтської літератури, що зустрів большевицьку ре-волюцію ентузіазмом і скінчив самогубством, переживши в міжчасі характеристичну кризу, що знайшла свій вираз у га-слі, киненім українській мо-лоді: „Геть від московської лі-тератури, студійте літера-тури західно-європейськ!“ — ці слова відкривають нам без-зодню, що ділить український нарід від народу московсько-го. Московські селяни не зна-

ли хуторів, вони не знали са-солдо, що можуть дати „ви-шневі садки“, вони жили по селах, вузьких і брудних, і час від часу ділилися між со-бою цілою сільською землею, нищачи в той спосіб принцип приватної власності, дорогий українському селянинові, як і всякому іншому європейсько-му селянинові. „Справжній мо-скаль, — каже Спенглер у вище цитованій книзі, — зали-шився номадом в своїх найін-тимніших почуваннях, таксамо як північний китаець, манджу-рець або туркмен. Батьківщи-ною йому служить не рідне се-ло, але безконечна рівнина. Душа цього необмеженого краєвиду штовхає його блукати вчисто без цілі“.

Що таким людям любов до власного шматка землі, до вла-сного „хутора“, до маленького „вишневого садочка“? Україн-ський селянин замість того зник від самих початків своєї історії — любив свій землю і боронити її мечем і руш-ницею від хижих номадів. Ці-ла його історія, як ми це лед-ві закреслили, була повна бо-ротьби з номадами, — проти татар, проти Азії, що наступає. Спогади про кров, проліту пращурями, про небезпеки, що вони зустрічали в культи-вуванні цієї багатой україн-ської землі, виховали на про-тязі століть в українському се-лянстві дуже сильне почуття приватної власності. До то-го ж ще й другий важний фак-тор, цілковито незнаний мо-скалям, відіграв свою роль в розвитку цього почуття в у-країнців, — а саме вплив рим-ського права, відбитого в так званих муніципальних правах, що були прийняті на Україні, починаючи від XIII ст. і про-трималися до XVIII ст.

Оця психологічно-соціаль-на різниця була одною з при-чин, чому комунізм прищепи-вся і поширився з такою лег-кістю в Росії, тоді, як в У-країні зустрів завзяятий спр-отив. Протиставляючись зі зброєю в руках московському комунізму, український на-рід боронив не тільки свою національну незалежність, але й свою західно-європейську психіку, свою європейську цивілізацію. Залишений Евро-пою на власні сили, як і в ча-сах татарської навали, він був знову принесений в жертву, бо Європа, втомлена великою європейською війною, знесилена ріжними своїми економічними й духовними кризами, не хо-тіла бачити, ані розуміти. Але були люди, що розуміли. 6 вересня 1919 року в ма-ленькій і бідній кімнаті одно-го, ледви народженого що-денника, великий італіець зі свєтлим розумом і високими ідеалами, так коментував події московсько-української війни, захоплюючись європейським духом українського народу: „Ніколи ще нарід не борув-ся з більшою вірою в свою свободу; ніколи ще нарід не боронив свого права на життя і незалежність в трудніших умовах. Загрожений поль-ською й румунською за-жердливстю, цькований едно-неділимцями, без зброї, без засобів, самітний, під недо-вірливими або байдужими по-глядами цілої Європи, україн-ський нарід звільняє свою те-риторію від большевицької чуми і здобуває назад свою столицю. Вільні народи є зро-внені видовищем такої вели-чї, навіть якщо їх уряди не хотять того бачити. Українці боронять не тільки самих себе, але й Європу“.

І на цих словах з „Пополь-но д'Італія“ дійсно рідко про-никливості, що з такою яснїстю визначають історичну функ-цію України супроти Європи й Азії, ми можемо закінчити цей наш виклад. (Кінець).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

СЛАБИСТЬ І СИЛА.

Відомий віденський лікар д-р Адольф Льоренц видав у 80-тій році життя свій жит-тепис.

У тім життеписі між іншим оповідає він, що рішення його долю, а саме, що заставило його не займатись ніколи лі-карськими операціями, а про-бувати лікувати недуги й ті-лесні хиби без ножа.

Лікарі-оператори просто жи-ли в карболі. Вони купалися в ньому, віддихали карболом, мили руки в ньому, жили вічно в повітрі, пересичені розприсканим карболом. Про-сто, до всього вживали карбо-лю, крім пиття.

Д-р Льоренц пробував ро-бити те саме, але карболом ви-кликав у ньому відразу. Його мило від карболі. Як він у-же привик до запаху карболі, то карболом почав викликати на його руках якусь шкірну недугу, котра остаточно пе-реконала його, що він опера-тором ніколи не буде. Отже він почав тоді пробувати лі-кувати преріжні недуги без ножа і, як відомо, став у ці-лому світі звісним якраз з та-кого лікування.

Так його слабкість стала й-го силою.

ГРОШІ Й ЖИТТЯ.

Д-р Льоренц оповідає, як він легко заробляв великі гроші. Раз, наприклад, дїстає телеграму від американського мільонера Астора, що би при-їхав до Америки лікувати й-го. Льоренц не хотів їхати й відтелеграфував, що він пої-хав би тільки за величезну су-му. Астор зараз відтелеграфу-вав, що він годиться цю суму заплатити.

Потім Льоренц каже, що він заробляв величезні гроші, а-ле через свою працю не мав ніколи часу з них користати.

Цікаво, як дивиться він на своє життя? Чи змарнував він його, чи добре зужив?

Одному бідному студентові дали лекцію з гарним заріб-ком. Він учив добре, але по-чав запиватися. Звертають й-му професори увагу, щоб він перестав пити. Далі стали гро-зити, що як він не перестане запиватися, то стратить лек-цію. Студент навіть не обіцо-вав перестати пити: „Ви дума-єте, що я взяв лекцію, щоб жити; а я не бачу, пощо мені жити, як не могу пити“.

ХТО ВИНЕН?

Комітет „Краєвої Федерації Денних Ділячих Садків“ по-дає цікавий рапорт про пи-тання виховання дітей.

У рапорті говориться, що коли поведінка дитини справ-ляє ріжні труднощі в школі або товаристві, то по розслі-денню, великий італіець зі свєтлим розумом і високими ідеалами, так коментував події московсько-української війни, захоплюючись європейським духом українського народу:

„Ніколи ще нарід не борув-ся з більшою вірою в свою свободу; ніколи ще нарід не боронив свого права на життя і незалежність в трудніших умовах. Загрожений поль-ською й румунською за-жердливстю, цькований едно-неділимцями, без зброї, без засобів, самітний, під недо-вірливими або байдужими по-глядами цілої Європи, україн-ський нарід звільняє свою те-риторію від большевицької чуми і здобуває назад свою столицю. Вільні народи є зро-внені видовищем такої вели-чї, навіть якщо їх уряди не хотять того бачити. Українці боронять не тільки самих себе, але й Європу“.

ТИПИ ДІТЕЙ І ТИПИ ЛЮДЕЙ.

Цей рапорт каже, що вже серед немовлят слідно три ти-пи дітей. Тонкі діти звичайно проявляють признаки харак-теру, що їх відрізняють різ-ко від признаків дітей товстих або присадкуватих. З тонких дітей виростають люди, що вважають себе осередком у-сього світа; що відкидають-ся скорше на внутрішні товч-ки, ніж на зовнішні; що волі-ють думати, ніж робити.

Товсті грубаси тяжкі, по-вільні, не запалюються до ні-чого глибоко ні на довгий час.

З тих трох типів дітей ви-ростають три типи дозрілих людей: з худих — напружені, нервові типи; з другого тину дітей — пересічні горожани, а з третього типу — пресо-кійні люди.

МУЗИКА Й ВИХОВАННЯ.

На зборах Ньюйорської Фе-дерації Музичних Клубів ви-ступав представник Союзу Вчителів Музики з відчитом про потребу науки музики.

Говорив, що в публичних школах повинні вчити музики таксамо, як учать рахунків. Теперішньому вишколові в музиці він закидає те, що те-пер музики вчать як прикрас до правильної науки, а не ча-стини правильної науки.

Цікаво, що досягнеться та-кою наукою. Хіба те, що скін-чені ученики будуть знати про музику стільки, скільки скін-чені ученики знають нині про рахунки.

ЯК СТАТИ ПОПУЛЯРНИМ МУЗИКОМ.

На це питання відповідає Ервин Берлін: Найпростіша дорога до популярности в му-зиці — дати людям нагоду пожалувати себе.

Це значить, треба так пи-сати музику, щоб, слухаючи му-зику, люди могли поплакати над своєю долею. Виходило, що люди люблять нарікати на свою долю, що вони люб-лять плакати над своїми тер-піннями, та що від сліз їм лєк-ше.

Здавалось би, що це каже якась зловна людина, що не любить людей. Та це говорить чоловік, що здобув собі ши-року популярність музичними композиціями та кілька мільо-нів доларів готівки. Виходило, що хто як хто, але він повинен би знати.

І чи не відноситься це саме до поезії? І чи не відноситься це до бесідників? Чи не вва-жають люди кращим поетом і бесідником того, хто дає чи-тачам чи слухачам нагоду по-шльохати?

ХТО ЛЮБИТЬ ПЛАКАТИ?

Композитор Берлін каже, що люди люблять поплакати над своєю долею.

Френквуд Ерл Виліемс, аме-риканський психолог, каже, що нахил до плачу над собою є дїтвальною признакою. Виходило, що дозріла людина з нахилом до плачу виростає.

Наші люди кажуть, що пла-кати люблять жінки, і щоб це доказати, чоловіки вважають своїм обовязком здержува-тися від сліз, хіба що нагода цього вимагає. Чи можна їм вірити, як вони говорять та-ке про другий пол?

Пані Дороті Дікс, відома американська журналістка, ка-же, що жінки багато частіше віддають перевагу саможалуванню, як чоловіки. Чи можливо, щоб жінка, говорячи про жін-ки, помилялася?

ХТО РОЗУМНІШИЙ?

Перед одного ньюйорського суддю поставлено оноді одно-го візника, що їздив з пекар-ським возом по людній части-ні Нью Йорку по п'яному.

„Чи ви були п'яні?“ — питає суддя.

„Так“, відповідає підсу-дний, „я випив кілька“...

„І ви не боялись випадку?“

„Ні, пане суддя. Цей кін- знає добре всю нашу дорогу“.

„Ну, а сигналові світла на перехрестях?“

„Мій кінь розуміється й на світлах: стає на червоні, їде на зелені“.

ПОЛЬСЬКИЙ ПОРЯДОК

Від якогось часу попадають у газетних статтях і книжках про європейські відносини вискази, що, мовляв, нова польська держава за час свого існування всіля вже сконсолідуватися й зміцніти, що під твердою рукою напів мілітаристичної диктату-ри вона перемінилася на справді велику й могутню державу.

За останній місяць сталися події, що ці балач-ки про польську-великодержавну потугу розбива-ють у пух.

Дня 23-го березня вибухли поважні заворушен-ня у Кракові. Навіть комунікат, котрого обовяз-ком зменшувати такі випадки, подав був, що в тих заворушеннях згинули 6 осіб та ранено 22. Завору-шення вибухли на тлі загального страйку. Уряд пробував здержати цей страйк, але цими заходами спровокував протестаційне віче, на котре зібрали-ся 10,000 учасників. По розв'язанню віча вічевики не послухали приказу поліції, але створили вулич-ну демонстрацію. Поліція пробувала похід розігна-ти. Прийшло до бійки. Демонстранти устали на вулицях барикади. Поліцію обкидано кусками бру-ку. Поліція вжила білої і пальної зброї. Битва тре-вала чотири години.

Очевидно, польський уряд пустив у рух усі за-соби, що йому стоять до розпорядимости, щоби затерти за границю погане вражіння, яке цей ви-падок мусів викликати, а викликати він міг тільки вражіння, що Польща поверховно велика держава, але внутрішньо слаба. Та заки це забулася кра-ківська афера, вже по цілому світу загуло від до-несення про поважні заворушення у Львові. Справа почалася теж з нібито маловажної дрібниці. Со-ціялістична партія й робітничі юні хотіли влашту-вати гарний похорон безробітному, що згинув під-час бійки робітників з поліцією. Демонстранти не хотіли ховати тіла там, де їм казала поліція. По-ліція пробувала здержати похоронний похід. По-чала вживати сили. Вбила жінку. Учасники похо-рону кинулися ставити барикади. Пішла справжня барикадова битва, що нагадує сцени з великої французької чи російської революції. Кажуть, що зпід барикад добуто двацять трупів. Уряд каже, що вбито три особи. Для світа це не важно, чи згинули три особи, чи 20. Питання не в цьому, а в тому, що варта в світі потуга, що має трицять з верхом мільонів душ населення, котре так ненави-дить уряд, що з найменшої причини поривається на революційну боротьбу з представниками влади.

Якби це був тільки один факт, то виглядало б на випадок. Коли їх є більше, то вони свідчать ли-ше про одно: що Польща це велика держава на глиняних ногах.

УЛАС САМЧУК
ГОРИ ГОВОРЯТЬ
 Роман у 2-ох частинах.
 Частина друга.
 Передрук заборонється! — Авторські права застережені.

19.
 „Гальо, гальо! Агенція „Рой-тер“. У ночі на 7. січня укра-їнці обсадили мадирську за-лізнодорожну стацію в Кар-патах Ясіня. Мадирська зало-га в числі двох сотень людей попала до полону. Арештова-но кількох визначніших місце-вих мадир і вивезено їх у глибок краю, як заложників.“

„Гальо! Агенція „Вольфа“ — Єсрлін. Українці посунули-ся на захід. Ясіня, північно ви-хідна мадирська залізодно-рожна стація, в їх руках. Стан неспокойний. У руках украї-нців всі военні запаси, два бро-неві потяги. Мають намір об-садити цілу Мадярщину. Ма-дирська влада робить заходи в українському дипломатич-ному представництві в Буда-пешті.“

„Гальо! — Київ. „Ута“. На-ші війська в ночі під 25. груд-ня с. ст. перейшли Яблонць-кий переїзд і обсадили Ясіня. Населення зустріло нашу від-діли з надзвичайним ентузіаз-мом. Военні операції успіш-но розвиваються на цілому південно-західному фронті.“

„Алло! Алло! Москва. Всім радам і редакціям! Телеграф-

кілька запальних промов і при впусканню покійника до ями, віддано три крісові сал-ви. Усі учасники в сильному піднесенню. Молодь одного-лосно домагалася публичної карі злочинцеві.

— Мало він наших переви-шав?! Мало нашої крові на-ссявся?! На шибеницю ката! На шибеницю! На шибеницю! — гукав одним голосом народ.

Дійшло до того, що юрби-люду силою пробували дїста-ти до в'язниці Йонаша й скінчити з ним самосудом. Ле-две вдалося стримати розбу-рені маси, але військове ко-мандування публично дало за-поруку, що злочинця не мине кара. Одначе до самого вече-ра не розходився народ. Того самого дня прибули сотні сві-жих і готових до бою добро-вольців.

Якесь гірське село, прові-давши про події в Ясіню, на-швидко утворило й вислало цілий відділ, з писаним „же-ланнем“, що закінчувалося: „...тото жєланє на Вільсоно-вих пунктах закона Самосто-ятельної України і што война тільки за гроші маєт прова-дитися, котрий жиляє. Вой-ську службу удержувати.“

„Ми воювали 4 і пів Годи то більше не жєлаєме войну больше продовжати. Ми жє-лаєме приключитися їд Вели-кій Україні, то покорно про-сїме тоту Україну как наш скоро хлїб послати нам под-писується предсїдатель

Штефан Кочерган.
 по нашому децембрію 25 на Рїздво“.

— Щож ви, їдять вас мухи, пишете, що „не жиляєте“ вій-ну вести, а засїлаєте нам о-тих лєгїнів! — говорить голо-ва мобілізаційного уряду. Ду-маєте, що ми їх тут застави-мо танцювати ї ще заплати-мо за те?

— То прошу пана, — висту-пає дебелий і зарослий боро-диською гуцул з крісом за плечима. — То ми, просїме пана, що не жєлаєме войни. Ми жиляєме їд України, а ма-дир, прошу пана, не каже: їдїть собі, людоньки, з Бо-гом. Хапаїє за кріс і борисє. А ми, прошу пана, що? Не ма-єте крісів, ци що? Відїбемисї, а тоді гет з войнов! — Ну, так гаразд, але ви все таки будете воювати? — Аїно: Сєсє, прошу пана, жадна війна. Коли тебе ду-сит, ни будиши декувати, гей би тобі гроші платїв.

— Але мусїте знати, що і ми вам не заплатимо. — То. прошу пана, ми гро-шей і не хочєме. Нам аби шматок хлїба, а тото ув У-країні заробїме.

— Ну, так у чергу і запи-суйтеся, — сказав голова. Виряджено по-трєте післан-ців до уряду. Мали відбутися переговори в звязку з проєк-тованим хустьським конгресом, що мав відбутися 21. січня. До того часу Хуст малоб об-садити українське військо.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШЕНАНДОА, ПА.

Відчит про Лемківщину.

Дня 7. квітня ц. р., загостив до нашої громади п. Михайло Дудра, що то, приїхавши з краю, розпочав тут освідомлюючу працю серед виходців з Лемківщини. Збори відкрив о. М. Капець. Потім п. Дудра виголосив довгий реферат про те, що виробляють поляки на Лемківщині, та як вони намагаються знищити наш нарід економічно й просвітно. Зокрема розповів широко про польські спроби відіртати лемків від своїх братів, від Львова і Києва, а звернути їх до Кракова і Варшави. Потім висловив присутнім, чому лемки мають зачислити себе до одної української родини, як теж подав, що означають назви „українець” і „український”. Розповів, як москалі фальшували нашу історію.

Присутні були дуже задоволені з відчиту. В дискусії дякуючи І. Леськів підкреслив, що треба помагати нашим братам, що терплять під лямківським ярмом. А о. Капець вивав громадян до зложення жертв на допомогу Лемківщині.

Н. Максимчук.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Свято Тараса Шевченка.

В неділю, дня 29. березня, трентонська громада відсвяткувала 75-літні роковини смерті Тараса Шевченка.

По Службі Бажій священик української православної церкви, о. П. Білон, відправив панахиду при участі місцевих і позамісцевих українців. Вечером у місцевій салі відбулося представлення Шевченкової опери „Назар Стодоля”, яку в „Вечерниці” П. Ніщинського.

Мушу зазначити, що тим разом трентонська громада зрозуміла, що треба звеличити це свято, бо заповнила велику салю шверть. Також було досить позамісцевих гостей. Перед відкриттям, а також під час перерв, свято звеличало струнна оркестра під управою професора Гомса, американця, яка складалася з 14 душ. Свято почав вступним словом В. Кушнір, згадавши про тяжке життя нашого генія, котрий помер у тяжких злиднях тому 75 літ.

Головний реферат про Тараса Шевченка виголосив о. І. Савчук з Філядельфії. Реферат був дуже гарно опрацьований і зробив на слухачів велике враження.

Кінцеве слово сказав о. П. Білон. Хоч аматори не могли приходити на кожну пробу, бо деякі працюють ввечора, то ролі вивчили і представлення випало дуже добре. Сотника грав доволі гідний аматор П. Рогоза, котрого постава та здоровий голос якраз надавалися до цієї ролі.

Галю, дочку сотника, грала панна Г. Палажій, тут роджена, але імпувала чистою українською мовою та артистичними рухами.

Також дуже гарно відіграла панна М. Терлецька роллю Стехи, молодого клерички сотника. Назара Стодолю, любка-дочки сотника, грав І. Паславський, а Гната, його товариша, о. Палажій.

Ці два трентонські молоді козаки грали як дійсні актори. За це належить їм велика дяка.

Хазяйкою на „Вечерниці” була пані К. Білон, виконуючи ту роллю дуже добре.

Сліпого кобзаря відіграв В. Кушнір добре, тільки з одною помилкою, що забув очі прикрити при вході на сцену.

Також досить добре грали С. Мартинів і молодий Ско-

ропад за сватів чигиринського полковника.

На вечерниці гарно приграла сільська музика. До співу акомпанювала пані Робел, дружина чеського священика, котрий дуже симпатизує з трентонською українською громадою.

Свято закінчено „Заповітом”.

Іван Сабат.

ІОНГСТАВН, О.

Віче в справі потерпілим від повені.

В неділю, дня 5 квітня, відбулося в повійській справі віче, на яке мав прийти інж. В. Малевича. На жаль, мушу сказати, що наша громада оглухла, бо не було видно на вічу тих, що голосно кричать про патріотизм. Не прийшли, коли треба було засвідчити патріотизм ділом, а не голыми словами. Було всього 25 присутніх. Віче відкрив гром. Ів. Павловський, представивши ціль віча.

Пані Малевич як референтка представила як очевидець страшні картини з катастрофи повені. Сумно було слухати. Розповіла шановна бесідниця, що найбільше потерпіли українці з Мікіз Ракс, та вівзвала усіх до скорішої допомоги нещасним жертвам повені. Присутні подякували пані Малевич гримкими оплесками.

Другий бесідник, о. Іван Забава, місцевий парох, змалював байдужність наших українців та заохотив слухачів до допомогової акції.

Збірку перевели гром. Кравець і Павловський. Жертували: о. І. Забава \$1.25; по \$1: пані Малевич, Л. Кухтин, І. Кравець, Т. Ворожит, А. Сикток, М. Ткачшин, П. Бирка, Ю. Войтович, С. Мош, І. Павловський, В. Лучка; по 50 ц.: В. Білан, І. Гнатішак, К. Пушчок, І. Гулич, М. Козьоринський, Н. Нахиш, В. Фурман; по 25 ц.: В. Гринько. — Разом зібрано \$16. Горожанський Клуб при церкві жертував \$10, а О.Д.В.У. ч. 61, \$5. — Разом е прихід \$31. Розхід за

оголошення \$3.60. Осталось на поводян \$27.40. і на пропозицію пані Малевич вислати ці гроші до Обеднання, куди вона радила посилати всі збірники, а Обеднання перешле комітетам, які існують.

Гром. Павловський вивав відділових урядників, щоб подбали на своїх зборах, щоб ухвалено з кас для повенян, та щоб гроші були вислати до Обеднання, куди висилають усі карні й свідомі громадяни й організації. Бо якраз Обеднання дало перший клич, щоб подати помічну руку нашим потерпілим братам.

31 ШТУКИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Американське мистецьке товариство прийняло на виставу образ українського артиста.

Американське Товариство sztuk з осідком у Нью Йорку прийняло на свою виставу один образ нашого маляря п. Михайла Мироша, названий „Сальоме”. Допущення образу на виставу вирішила артистична комісія, складена із найвизначніших малярів, як: Джордж Елмер Браун, Чонсі Ф. Райдер, Гілда Велчер, Евген Гігінс та інші. Вони прийняли цей образ на виставу в галерії під ч. 215 Вест 57-ма вул. Вистава протриває до кінця квітня б. р.

Американське Товариство sztuk це найбільше товариство мистців. Його почесним президентом е Генрі Б. Снел, а урядуючим президентом Алфред П. Кол.

Вистава обіймає три галерії: Полудневу, Центральну і Галерію Вандербільта. Мирошів образ виставлений зараз у першій галерії, отже належить до першорядних. На ньому назначена ціна 150 дол. Найвища ціна на образи в Полудневій галерії е 200 дол., найнижча 40 дол. Усіх образів у цій галерії е 135. Мирош це єдиний український артист, якому признано місце на виставі. Як відомо, п. Мирош е організатором вистави картин Кружка Українських Малярів під ч. 747 Бродвей. Він постійно втримує звязки з американськими артистами.

В ресторані.

— Але й борщ ви мені дали гірший, як учора.
— Е, це вже неправда. Борщ той самий, бо залишився від учора.

Сумнівний успіх.

Піперман каже до жінки по відході лікаря:
— Направду, то я волів би, щоб до мене прийшов злодій; по його відході відразу знаю, що мені бракує... По відході каля далі не знити, що мені бракує.

ЛЕГКЕ КУРЕННЯ

З БАГАТОГО, ЦІЛКОМ ДОЗРІЛОГО ТЮТЮНУ

Кожна Затяжка

Менше Терпка

Я курю для приємности,

моя думка на спочинку

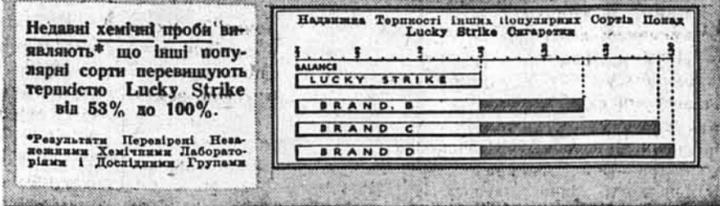
я курю Luckies

Легке Курення з багатого,

цілком-дозрілого тютюну

“it's toasted”

Luckies є менше терпкі

Luckies — "IT'S TOASTED"

Copyright 1934, The American Tobacco Company

Охорона вашого горла-проти подразнення-проти кашлю

ЧУДОТВОРЕЦЬ.

Один рабін мав дуже лиху жінку. Раз жінка питається його:

— Скажи мені, коли я вмру? Таж ти е чудотворець...
— Ти вмреш напередодні якогось свята.

Що то значить?

— Це значить, що як ти вмреш, то я на другий день матиму свято!

ПРОПОЗИЦІЯ ДЛЯ СТАРШИХ ЛЮДЕЙ.

(Подає д-р Джан Л. Райс, комісар здоров'я міста Нью Йорку).

Більшість звичайних недуг на старі літа приходять дуже незаметно. У багатьох випадках хвора людина не може визнатись на перших об'явах, щоби вчас прийняти охоронні міри. В тім полягає ціле нещастя, бо часто точне лікування на самих початках занедужання може принести поправу здоров'я та цілковите видужання.

Коли людина досягне сорок п'ятого чи п'ядесятого року життя, тоді повинна пристосуватись до розсудних порад, а саме піддаватись лікарським оглядинам кожного року. Кожний обачний власник автомобілів правильно перевіряє всі частини, щоби бути певним, чи все знаходиться у зразковім порядку. Коли таку перевірку зробить фахівець, тоді кожний, хто їде в такім автомобілі, відчуває більший спокій, як звичайно, та краще забезпечений перед нещасливими випадками.

Перш усього такий фахівець-знавець знає докладно, де шукати неточностей. Йому відомо, що означає хочби найменше клокотання чи інше недомагання мотора. Таксамо мається справа з лікарем. Він зверне увагу на багато дрібничок відносно функцій, вашого організму, на котрі ми ніколи не звертаємо своєї уваги.

Тому раджу вам прийняти звичай піддаватись кожного року лікарським оглядинам.

Ф.Л.С.

У лікаря.

— Пане, як сумлінний лікар раджу вам тільки те: замісць кожного коняку — зіджте ліпше одного яблока.

— Бійтесь Бога, пане докторе! — Денно двацять вісім яблок?!!

7 ДНІВ ДО СТАРОГО КРАЮ

Поспішні потяги тами від самого корабля започаткують вам приємну подорож до Старого Краю. Або подорожувати популярними експресовими пароплавами.

COLUMBUS

HANSA ~ DEUTSCHLAND
HAMBURG ~ NEW YORK

XI. OLYMPIAD BERLIN AUGUST 1-16

Знамениті залицініччя з Бремену в Гамбурзі.

Ближчі інформації дасть кожний місцевий агент або головне бюро

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY, NEW YORK

ПРИЯТЕЛІ

Ми переконалися, що як тільки хтось має з нами до діла, зараз стається одним з наших багатьох приятелів.

Це діється тому, що ми обслуговуємо людей уже довгі роки і завсіди стараємося, щоби зеднати собі якнайбільше приятелів серед усіх тих, котрим ми даємо услугу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

17 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne

Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ЗАКОН СУСПІЛЬНОГО ОБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЕННА В РУСІ.

Перші чеки допомоги суспільного забезпечення були вислані недавно тому з Вашингтону до двадцять один стейтів. Це зазначило початок найбільшої добродійної акції, яку коли повзєто у Злучених Державах.

Закони суспільного забезпечення обнимають мільони робітників, від ткацьких заводів у Новій Англії до дереворубів північного заходу. Це дотикає бюджетів соток тисяч підприємців та обнимає кожний стейт у державі. Мільярди

доларів будуть приходити з кожної закутини краю до державної скарбниці у Вашингтоні. За кілька років мільярди доларів будуть розслані з державного скарбу мільонам робітників.

Обезпечення на випадок безробіття це, здається, найважливіша точка закону суспільного забезпечення. Від 1-го січня 1936 р. належне податок у сумі одного відсотка на всіх підприємців, котрі дають працю вісьмом або більше робітникам. Податок збільшується на два відсотки в 1937 році, а на три відсотки в 1938 році і пізніше.

Стейти є управлені ухвалити свої власні закони про допомогу безробітним. Такі стейти, котрих закони відповідають мінімальним вимогам федерального уряду, є уповажнені задержати в себе дев'ять-десять частин податку з заробітної плати для підмоги безробітним свого стейту, через збирання добровільними датками, замість допустити, щоб федеральний уряд стягав це титулом податку. Дотепер вісім стейтів та Дистрикт Колумбія вже повинувалися вимогам федерального уряду. Законопроекти про забезпечення на випадок безробіття подано під обряди законодавства багатьох стейтів.

Обчислено, що закон про забезпечення безробіття буде обнимати загально 17 мільонів робітників. Є можливість, що стейти можуть поправити федеральні закони. Ці останні зазначили включити хліборобських робітників, домашню службу, як теж робітників релігійних та освітніх установ. Як один приклад, поправлено закони про забезпечення безробіття у стейті Нью Йорк, щоб обнимали всі промислові заводи, котрі затрудилюють у себе чотирох або більше робітників.

Питання пенсії старцям поділене законом суспільного забезпечення на дві частини. Перше, почато спроби негайної допомоги вбогим старцям, котрим минуло 65 років життя. Обчислено, що у Злучених Державах є звиш сім мільонів людей, котрим

минуло 65 років життя, а з котрих приблизно половина є залежні від чийогось удержання. Кожний стейт, котрий відповідає федеральним розпорядкам, дістане від федерального уряду п'ятдесят відсотків або половину тої суми, яка буде видана на підмоги старцям. Федеральний уряд буде давати стейтам долар за долар на такі підмоги, однак не більше як \$15 місячно будьякій людині.

Друге, частина програми для забезпечення старців передбачає безпеку молодих робітників з певними приходами, коли вони забажають залишити працю з укінченням 65 року життя. Від 1-го січня 1937 року податок буде наложений на яких-то 26 мільонів робітників та їх підприємців. Скаля почнеться від одного відсотка та есентуально піднісється до трьох відсотків. Платні кваліфікованим одиницям почнуться 1942 року.

Відповідно до такого плану мінімальна місячна допомога платня буде вносити десять доларів, а максимальна \$85. Сума буде залежати від числа років, котрі робітник був забезпечений на старі літа. Максимальна платня, а саме \$85 місячно, буде давана молодим робітникам, котрі щойно починають індустріальну працю. З другої сторони, чоловік, котрий діставав по \$150 місячно десять років до 1936 року, буде уповажнений по скінченню 65 року життя до місячної допомогі в сумі \$40. Коли він осягне 65 рік після 1936 року, буде діставати по \$47.50 місячно.

Інші точки закону суспільного забезпечення передбачають допомогу федерального уряду залежним дітям, опіку над здоров'ям матерей та дітей, як теж убогим людям зі страченим зором.

ФЛІС.

Несподіванка.

Молоде подружжя діставало з нагоди вінчання дарунки. Між іншим прийшли два білети до театру з допискою: "Вгадайте, хто то посилає?"

Даного вечора молодята пішли до театру і вернулися пізно. Хтось дома вичистив усю хату з усього, що було тільки цінного. На столі знайшли записку:

"Тепер уже знаєте, хто?"

В суді.

— Чи маєте ще щось на свою оборону?

— Ні! Останні 5 злотих забрав адвокат.

Злобна.

Стара діва: Перед моїми ногами також лежав раз мужчина.

— Хіба паний!

УВАГА! УВАГА!
ОБОРН, Н. Я.!
СТАРАННЯМ СПІВ. ТОВА. "ВОЯН" І ПАРОХП
СВЯТО-КОНЦЕРТ
в честь 122-ріковини уривини 75-тих ріковин смерті нашого найбільшого генія-поета ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1936 РОКУ
В ГОДИНІ 5-ТИ ПОДОЛУДНІ, В СІЧОВИМ ДОМІ.
Вступ від дорослих 25 ц., а від дітей 10 ц.
Святочну промову вимовить Всч. о. парох Степан Побуцький, а вступне слово і закінчення Анатолій Давидівський. В склад програмі входить: п'ять декламцій, сім оперних мізансцен, а дві чоловічого хору під проводом А. Дворіжківського. Оба хори виступають в українських національних строях.
Просимо всі наші місцеві товариства і установи здержати на цей день від всяких інших імпровізацій, щоб взяти громаду участь в концерті, а тимчасом віддати честь і пошану пророкові, апостолові, провідателю, генієві-поетові та мученикові України, Тарасові Шевченкові.

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ НА СВЯТО МАТЕРИ
СВЯТО МАТЕРИ, картина на 2 дії, 7 осіб — 20 ц.
В МАМИН ДЕНЬ, картина на 3 дії, 11 осіб — 20 ц.
СИРОТА, картина на 2 дії, 10 осіб — 20 ц.
Число "Світ Дитини", в котрім міститься представлення "СВІТКА" на Свято Матері, реферати, декламації і т. д. Число 10 — 20 ц.
Число "Світ Дитини", в котрім міститься 2 представлення на Свято Матері: "ДЕНЬ МАМИ" і "ВІТАМО НАШУ НЕНЬКУ", реферати, декламації і т. д. Число 9 — 20 ц.
Замовлення висилайте на адресу: "СВОБОДА", 81-88 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

МОЛИТОВНИКИ "СВОБОДИ"
які можна набути в книгарні
ВІНОЧОК в білій кавчуковій оправі з образцем по середині. (Цей молитовник є малого формату для дітей) — 80
ВІНОЧОК в чорній шкряній оправі — 80
ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ в гарній чорній полотноній оправі — 1.25
АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в гарній чорній полотноній оправі — 1.25
АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в білій кавчуковій оправі з образцем по середині — 1.50
ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ в чорній шкряній оправі — 1.35
БОГ РАДОСТЬ МОЯ, сторін 606, в гарній м'ягкій чорній оправі — 2.00
БОГ РАДОСТЬ МОЯ, сторін 606, в білій кавчуковій оправі з образцем по середині — 2.50
Замовлення разом з належністю слати на адресу: "СВОБОДА", 81-88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Жан Ляпортен.
ЧАРКА ВИНА

За Данилом Жідом зачинились із скреготом важкі ворота вийнці. Не оглянувшись, пішов він напромаки на двірці і купив білет третьої класи до Парижа.

Кілька днів пізніше мужчина у віці приблизно 45 літ зупинився перед відею полковника Берталя і прирівняв надпис на воротах із паперником, який тримав у руці. Задзвонив і чекав, поки не відчинять. Жінці, що відчинила, імовірно кухарці, передав клаптик паперу із проханням, щоб передати його пану полковникові. За кілька хвилин увела вона його до середини.

Полковник, вислужений у війні старий вояка, глянув на гостя дпитливо.

— Вас післало сюди бюро. Чи ви маєте якісь свідчення, що служили вже як льокай?

Полковник пильно переглянув передані йому папери.

— Ну, добре. Ваш попередник діставав 70 франків місячно. Чи на це ви погодитесь?

Льокай кивнув головою.

— Відколи можете почати працю?

— Хочби зараз, пане полковнику.

— То добре, бо я маю сьогодні вечір гості. Можете почати підготовляти вечерю, Тереса вам допоможе.

— Дуже добре, пане полковнику.

Коли полковник поглянув дві години пізніше на ідальню, не міг стримати свого призначення.

— Як на нового в нашій домі, ви зробили це прегарно. Я сиджу на кінчику стола напроти пана Преляра.

Льокай здивувався: "Чи пан директор поліції?"

Пан Берталь притакнув і пояснив:

— Так, ми склали собі комітет, що займається кримінальними справами. Головно цікавить нас те, як допомогти звільненим в'язням, щоб вони могли ввійти на шлях чесноти і стати чесними громадянами.

Коли полковник вийшов, Жан упав важко на крило. Та він швидко заволодів собою і як гості появились, був уже спокійний. Після вечері Берталь боронив у дискусії думки, що одна людина не має права судити другу так, щоб змінювати все її життя.

— Ми повинні би такі справи скоріше подішати припадкові, що є символом вищої сили понад нами.

— Припадкові — сказав директор поліції — або, як середньвічні люди це робили, бо жому судові, фланжери.

Побачивши, що його чарка порожня, кивнув на льокая.

Перекл. в. г.

Герой.
Пан Іццо Пістолет вибрався на охотника до Етіопії, щоб там вовбати по стороні того, чие буде зверху.
— Пане Іццо! — кажуть йому. — Що ви робите? Адже там є тепер 10-ступнів у тині!...
— Ну, що єст? — відповідає легковажно кандидат на африканського героя. — Чи я мушу конче ходити в тині?

Ощадність.
— Я чув, що маєте двох синів близнюків. Чи можуть побачити світліну?
— Прошу дуже, ось вона!
— Алеж тут є тільки один.
— То з ошадності, бо другий зовсім такни самий.

Профіль.
— Мусимо вам, пані, зробити рентгенціну знимку.
— Але прошу тільки з профілю, пане лікарю, бо в мене профіль все найкраще виходить.

Любить музику.
— Чому ти виходиш за такого старого капітана?
— Бо я дуже люблю музику. А як він помер, то на похороні буде грати музика.

Ріжниця.
— Яка ріжниця між соловейками і подружжям?
— Соловейки, як перестають кохатись, то мовкнуть, а подружжя, як перестає кохатись, то починає галасувати.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

ДО ВИНАЙМЛЕННЯ
КУРЯЧА ФАРМА, дім, всі уліпшення, великі курники, гараж і газоліновія стамія. Голоситися: 91-2 636 — 5th AVE., NEWARK, N. J.

ЧОТИРИ ГАРНІ ПОКОІ і купальня до винаймю рінт 20 доларів місячно: Голоситися до: 91-2 JOSEPH ZARSKY, 34 COVERT ST., JERSEY CITY, N. J.

НА ПРОДАЖ ЧОТИРИ ДОМИ, ШТОР, ГРОСЕРІЯ, ТОВАР І ВСЕ ЗНАРЯДЯ.
Теперішній рінт і дохід \$110. Власник продает дешево, бо мусить вийхати з міста. Голоситися до: 74-M. BRANDT, 824 N. Front st., Allentown, Pa.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
331 E. 18th STREET,
Between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERY 5-2410.
Урадові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Напишіть іще нині про пораду і поміч до того добре відомого арабського астронома, ворожбитя з делоні і містичного читача. Лише залучити на \$1.00 мого ордер, запитайте чотирі питання про пропалих своїх, загублені речі, любов, подружжя, бізнес або якнібудь інший предмет. Не забудьте посилити про мій безплатний несподіваний дарунок. Подайте конче день і місяць вашого народження. Пишіть по англійськи. Зашіть до проф. що називається RABBIT HAMILTON. Особи, що мешкають у Джерсі Сіті або в околиці, мусять прийти до офісу. Як приймете, ми скажемо вам ваше ім'я і назвине, дамо вам пораду і всяку поміч, яка вам потрібна. Замовте собі телефоном день прийому. Delaware 3-5904.
Office: 383 JACKSON AVE., Cor. of Ege Ave. (over Meat Market), JERSEY CITY, N. J. 84-90

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОКХ, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 787 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(146)

Маседон повторив: "Ти не Іскандер, і ти вмиреш". Але Тарзан не показав по собі ніякого страху. Він знав, що його одинокою обороною буде не показати страху, а виступити проти вождя. Він прибрав тепер поставу, повну гордості й вищої поваги.

"Я Іскандер, і мене побили, але вина за те паде на тебе, Маседоне. Твої вояки зле вправлені. У запалі бою вони не слухають приказів. І ти, як їх вожд, за це відповідаєш. Маседоне, ти мене покинув".

Здивований і перестрашений цим наглим закидом начальник підняв руку до віддання почести, а Тарзан говорив далі: "Вір у мене, йди за мною, і перемога буде наша. Як не будеш мені вірити, то орда найзвиків знищить усе твоє плем'я".

Наступного дня Тарзан обняв команду над вояками і вправляв їх на парадній площі. Ці вояки були сильні й завзяті. Вони пам'ятали на славу Олександра Великого, але що це значило супроти переважуючих сил дикої армії Гарепа?